

Rapport

Projectnummer: 361337
Referentienummer: SWNL361337
Datum: 31-08-2018

Verkennd natuuronderzoek Willemspark en Vondelpark te Amsterdam

Een oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Opdrachtgever:
Gemeente Amsterdam
President Kennedylaan 923
1079 MZ AMSTERDAM

Verantwoording

Titel	Verkennd natuuronderzoek Willemspark en Vondelpark te Amsterdam
Subtitel	Een oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	361337
Referentienummer	SWNL361337
Revisie	D1.0
Datum	31-08-2018
Auteur(s)	Maikell Verkade
E-mailadres	maikell.verkade@sweco.nl
Gecontroleerd door	Jody Ettema
Paraaf gecontroleerd	<i>Dit betreft een gedigitaliseerde uitgave</i>
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	<i>Dit betreft een gedigitaliseerde uitgave</i>

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Inleiding	7
1.1 Kader van het onderzoek.....	7
1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteit.....	7
2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	10
2.1 Toetsingkader.....	10
2.2 Inventarisatie	11
2.3 Analyse van de mogelijke effecten	11
3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming	12
3.1 Toetsingkader.....	12
3.2 Methode	13
3.3 Voorkomende ecotopen.....	15
3.4 Flora.....	17
3.5 Vogels	18
3.6 Vleermuizen	18
3.7 Overige zoogdieren	20
3.8 Amfibieën	21
3.9 Reptielen.....	22
3.10 Vissen	22
3.11 Ongewervelden	22
4 Natuurbeleidskaders	23
4.1 Toetsingskader	23
4.2 Natuurnetwerk Nederland	23
4.3 Gebieden buiten het NNN.....	24
4.4 Gemeentelijk beleid	26
5 Conclusies	36
5.1 Wet natuurbescherming.....	36
5.2 Natuurbeleidskaders	37
Bronnen	38

Samenvatting

Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Het plangebied (circa 47 ha.) betreft het Willemspark en Vondelpark en is gelegen tussen de Stadhouderskade en de Amstelveenseweg, in de wijk Amsterdam-Zuid, ongeveer 2,5 kilometer ten zuidwesten van de kern van Amsterdam.

Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Binnen het kader van de Wnb is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing.

Wet natuurbescherming: soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

- Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)
- Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)
- Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen) en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in kader van Wet natuurbescherming van toepassing is.

Natuurnetwerk Nederland

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV).

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. Een “nee, tenzij-toets” heeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Gebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland

De wettelijke bescherming (Wro) van het gebied buiten het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Deze gebieden voor de provincie Noord-Holland zijn vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV).

Conclusies

Wet natuurbescherming: gebiedsbescherming

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is op een afstand circa 7 km ten noordoosten het plangebied gelegen. Dit betreft het gebied Markermeer & IJmeer. Op ongeveer 8 kilometer ten noorden van het plangebied is het Natura 2000-gebied IJperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske gelegen.

Het plangebied is niet gelegen in of nabij een Natura 2000-gebied en valt buiten de invloedssfeer van een Natura 2000-gebied. Effecten worden gezien het plan en de afstand tot Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. Het uitvoeren van een nader onderzoek is niet noodzakelijk. Daaruit volgt dat het aanvragen van een vergunning ten aanzien van de Wet natuurbescherming niet aan de orde is.

Wet natuurbescherming: soortbescherming

In en nabij het projectgebied kunnen beschermde soorten voorkomen zoals de gewone dwergvleermuis, bruine kikker en bosmuis.

Door het voorgenomen plan worden mogelijke potentiële verblijfplaatsen, belangrijke foerageergebied en/of een essentiële vliegroute van vleermuizen verstoord. Om vast te stellen of dit daadwerkelijk aan de orde is, is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen noodzakelijk. Als uit het aanvullend onderzoek blijkt dat een verblijfplaats, belangrijk foerageergebied en/of essentiële vliegroute van vleermuizen binnen het plangebied voorkomt, is het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming mogelijk noodzakelijk. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming wordt op voorhand verleendbaar geacht, waarmee de bestemmingsplanwijziging uitvoerbaar is.

Om verstoring van broedende vogels of beschadiging van aanwezige nesten tijdens de werkzaamheden te voorkomen is het raadzaam om de werkzaamheden te beginnen buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half augustus. Als onverhoopt de werkzaamheden in het broedseizoen worden gestart, dan dient door een ter zake kundig persoon te worden vastgesteld dat geen broedende vogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen.

Om te voldoen aan de zorgplicht dienen bij het organiseren van (meerdaagse) evenementen mitigerende maatregelen te worden genomen. Deze kunnen bestaan uit het uitvoeren van de werkzaamheden vanaf één kant, de werkzaamheden rustig opstarten en bij het aantreffen van dieren deze de gelegenheid te geven om het plangebied te kunnen verlaten.

Voor aanvang van de werkzaamheden dient bij het bevoegd gezag, de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord, een melding te worden gedaan van de aanwezige vrijgestelde beschermde soorten binnen het plangebied.

Natuurnetwerk Nederland

Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op een afstand circa 2,1 km ten zuidwesten van het plangebied is gelegen. Dit betreft het gebied Amsterdamse Bos. Op ongeveer 2,5 kilometer ten westen van het plangebied is een ecologische verbindingszone (EVZ) gelegen. Dit betreft een (brede) watergang achter het medisch centrum Slotervaart.

Gelet op de ligging van het plangebied en het voorgenomen plan, ten opzichte van NNN-gebieden en ecologische verbindingszones, zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden op voorhand uit te sluiten. Het doorlopen van een "nee, tenzij-toetsing" is niet noodzakelijk.

Gebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland

Het dichtstbijzijnde ganzenfoerageergebied ligt op een afstand circa 7,8 kilometer ten noordoosten van het plangebied. Dit betreft polder Durgerdammer Diepolder. Het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied ligt een afstand circa 4,2 kilometer ten zuiden van het plangebied is gelegen. Dit betreft polder Groot Duivendrechtse Polder.

Het plangebied is niet in een ganzenfoerageergebied of een weidevogelleefgebied gelegen. Ook is het plangebied niet in de directe omgeving van een ganzenfoerageergebied of een weidevogelleefgebied gelegen waardoor negatieve effecten door externe werking, zoals een toename van geluid of bebouwing, zijn uitgesloten. Het is niet noodzakelijk om een nader onderzoek naar mogelijke effecten op het weidevogelleefgebied uit te laten voeren.

1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
 - Natura 2000-gebieden
 - Soorten
 - Houtopstanden
- Natuurnetwerk Nederland (NNN)
- Gebieden buiten het NNN zoals weidevogelleefgebieden, akkervogelgebieden en ganzenfoerageergebieden,
- Overig beleid (bijvoorbeeld gemeentelijk)

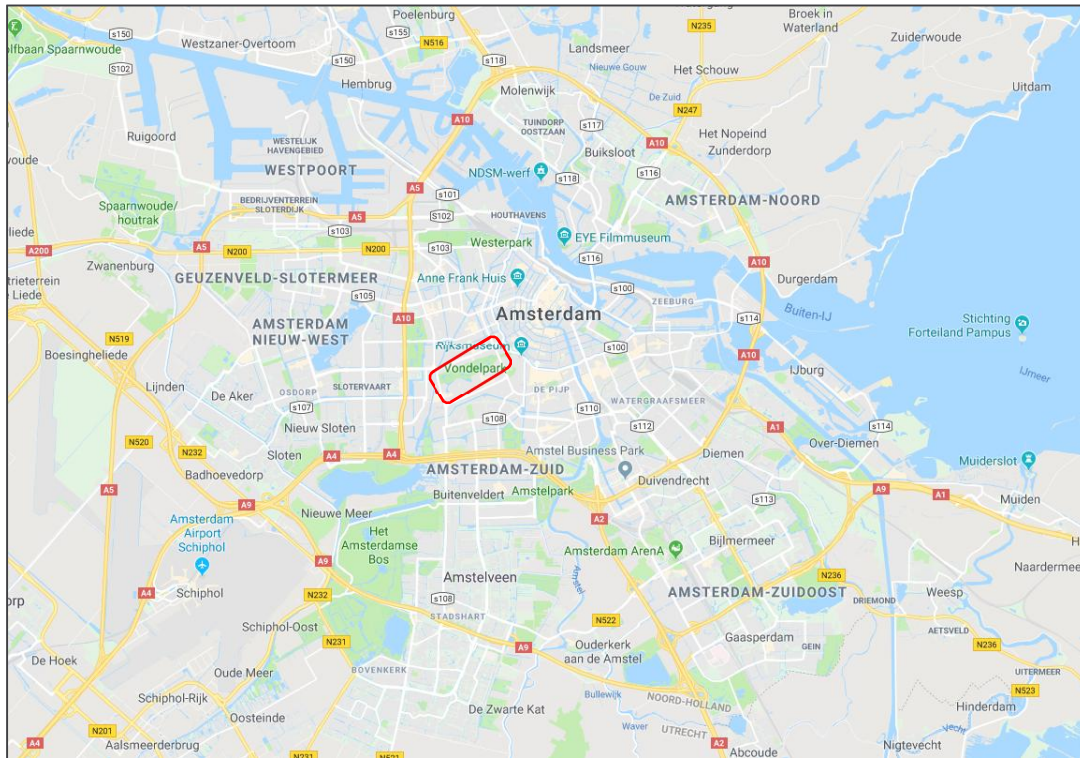
Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteit

1.2.1 Ligging plangebied

Het plangebied (circa 47 ha.) is gelegen tussen de Stadhouderskade en de Amstelveenseweg, in de wijk Amsterdam-Zuid, ongeveer 2,5 kilometer ten zuidwesten van de kern van Amsterdam.

In figuur 1 is de (topografische) ligging van het plangebied weergegeven. Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van het plangebied X: 119.585, Y: 485.675.

Figuur 1. Ligging plangebied (bron: Google Maps).

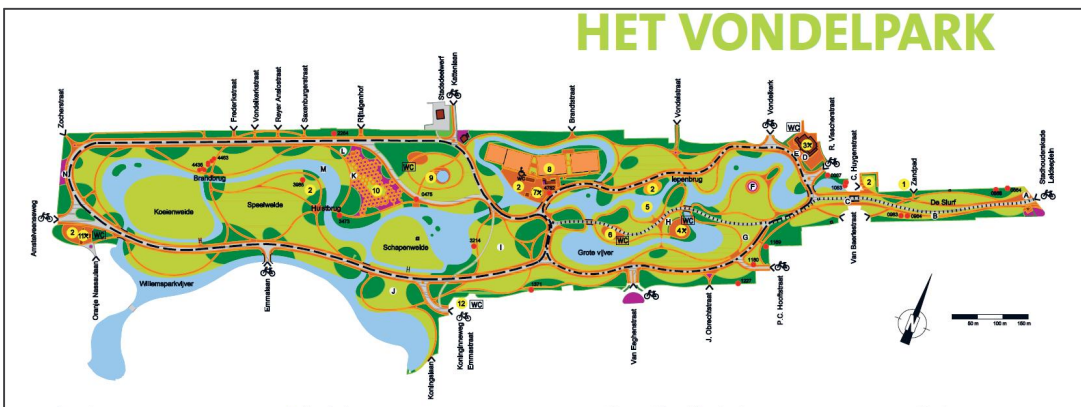
Het plangebied betreft een monumentaal park (rijksmonument) en strekt zich uit over 2 kilometer uit tussen de Amstelveenseweg (westzijde), de Stadhouderskade (oostzijde), de Overtoom (noordzijde) en diverse straten (Koningslaan, Van Eeghenstraat) aan de zuidzijde. Het plangebied is gelegen in in verschillende woonwijken (Willemspark, Vondelbuurt) waardoor het grenst aan woningen (met tuin). Een impressie van het plangebied en de directe omgeving is weergegeven in figuur 2.

Figuur 2. Plangebied en directe omgeving (bron: Bing Maps).

1.2.2 Voorgenomen activiteiten

Het plangebied is in gebruik als recreatiegebied (zie figuur 3) en zal in de toekomst ook als zodanig in gebruik blijven. Het is niet de bedoeling om binnen de plangrenzen nieuwe bebouwing te realiseren. Wel zal in het nieuwe bestemmingplan meer ruimte ontstaan voor het organiseren van evenementen.

Figuur 3. Overzicht plangebied (bron: gemeente Amsterdam).

2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingkader

De Wet natuurbescherming (Wnb) heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) in Nederland. Projecten of handelingen die negatieve effecten op deze beschermde gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel niet toegestaan. Binnen het kader van de Wnb is ook toetsing nodig van effecten in het kader van de externe werking van toepassing. Bij de toetsing zijn er de volgende procedurevarianten:

- Geen nader onderzoek: effecten kunnen op voorhand worden uitgesloten (er zijn geen Natura 2000-gebieden in de omgeving aanwezig).
- Voortoets: effecten kunnen niet op voorhand worden uitgesloten.
- Verslechteringstoets: effecten kunnen op basis van de Voortoets niet worden uitgesloten, significantie hiervan wel.
- Passende beoordeling: significantie van effecten kan op basis van de Voortoets of Verslechteringstoets niet worden uitgesloten.
- ADC-toets: indien significantie van effecten op basis van de Passende beoordeling niet kan worden uitgesloten. Aangetoond dient te worden dat er geen alternatieven zijn met minder effecten, er sprake is dwingende redenen van groot openbaar belang en in compensatie is voorzien.

Indien negatieve effecten op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten is in ieder geval een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

Het Programma Aanpak Stikstof (PAS) maakt onderdeel uit van de Wet natuurbescherming. Vergunningverlening voor Natura 2000-gebieden bij een toename aan stikstofdepositie is gekoppeld aan het PAS. Dit programma is via het Besluit PAS in de Wet natuurbescherming verankerd. In de Regeling PAS zijn de volgende te volgen procedureregels vastgelegd ten aanzien van nieuwe projecten en/of andere handelingen:

- Toename van minder dan 0,05 mol N/ha/jr: geen vergunning en geen melding nodig.
- Toename van 0,05-1 mol N/ha/jr: geen vergunning nodig, een melding volstaat¹.
- Toename van meer dan 1 mol N/ha/jr: vergunning nodig.

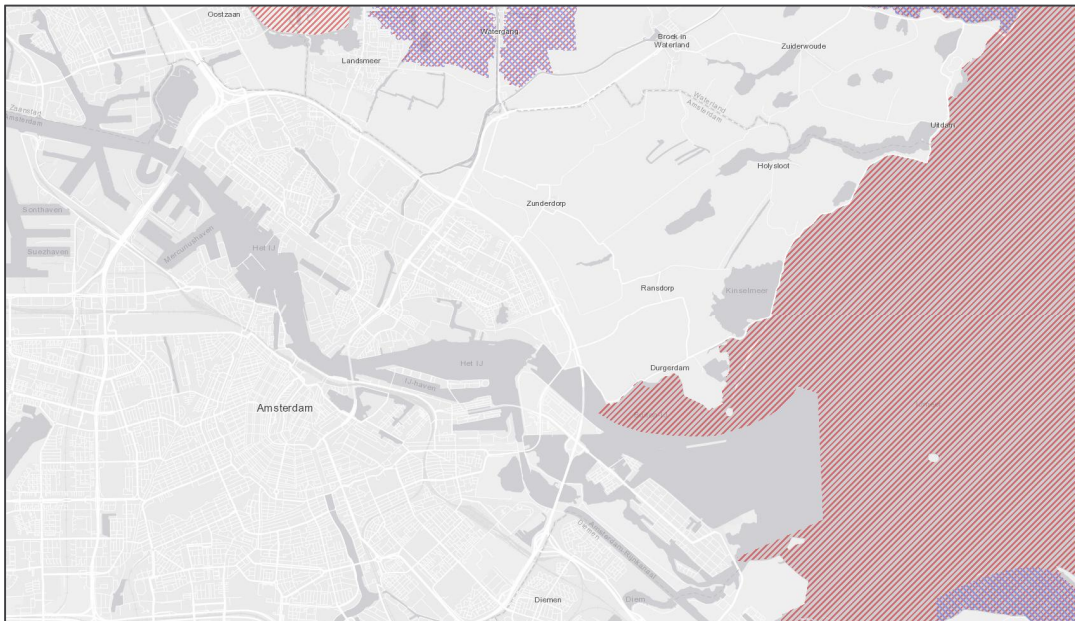
Voor het uitvoeren van de stikstofberekening dient gebruik te worden gemaakt van de Aeries calculator. Bij een melding of vergunningaanvraag dient deze berekening te worden bijgevoegd. Bij een vergunningaanvraag zal door het bevoegd gezag worden bepaald of er nog ontwikkelingsruimte beschikbaar is voor de toename van stikstof voor de betreffende habitattypen of soorten². Op basis daarvan zal worden bepaald of een vergunning kan worden verleend.

¹ Wanneer een melding volstaat (bij 0,05 mol N/ha/jr of bij 1 mol N/ha/jr) hangt af van de beschikbare ontwikkelingsruimte voor het betreffende Natura 2000-gebied.

² In de Aeries monitor is in te zien voor welke gebieden geen ruimte meer beschikbaar is. Omdat deze informatie niet altijd up-to-date kan deze afwijken van de beoordeling van de provincie.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van de European Environment Agency. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op een afstand circa 7 km ten noordoosten het plangebied is gelegen. Dit betreft het gebied Markermeer & IJmeer (zie figuur 4). Op ongeveer 8 kilometer ten noorden van het plangebied is het Natura 2000-gebied Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske gelegen.

Figuur 4. Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebieden.

2.3 Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied is niet gelegen in of nabij een Natura 2000-gebied en valt buiten de invloedsfeer van een Natura 2000-gebied. Effecten worden gezien het plan en de afstand tot Natura 2000-gebieden op voorhand uitgesloten. Het uitvoeren van een nader onderzoek is niet noodzakelijk. Daaruit volgt dat het aanvragen van een vergunning ten aanzien van de Wet natuurbescherming niet aan de orde is.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingkader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- Lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- Lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- Lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- Lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- Lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.)

- Lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- Lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- Lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- Lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- Lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- Lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - Onderdeel a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - Onderdeel b. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - Onderdeel c. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en habitatgeschiktheid beoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en omgeving. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- Nationale Databank Flora- en Fauna (NDDFF).
- Soortenatlassen met recente data.
- Onderzoeksrapporten
- Beleidsrapporten
- Websites.

Resultaten bronnenonderzoek

Gemeente Amsterdam heeft een website over het Vondelpark. Volgens deze website komen diverse flora en fauna in het park voor. Navolgend is de tekst van de website weergegeven.

Flora

Er staan ruim 4700 bomen in het park, verdeeld over ongeveer 150 verschillende soorten. Hiervan staan er verschillende op de lijst van monumentale bomen in Oud-Zuid. Twee bomen staan op de lijst van monumentale bomen in Nederland.

In 2001 zijn de bomen in het Vondelpark geïventariseerd. De bomen zijn gemeten en benoemd. Na telling blijkt dat achtereenvolgens de meidoorn, es, zomereik, veldesdoorn, plataan en els het meeste voorkomen in het park. Minder talrijk maar toch prominent aanwezig zijn de treurwilgen en moerascypressen. Verder zijn er ook mos-, moeras-, zomer- en wintereiken, beuken, turkse hazelaars, sierkersen, verschillende soorten lindes, walnoten, italiaanse populieren en de grauwe els te vinden.

In de bosschages groeien naast bomen ook struiken en kruiden. Van de heesters komen hultst, krentenboompje en taxus het meeste voor. Voorbeelden van struiken zijn: hazelaar, kornoelje, vlier, sneeuwbal en braam. Vooral struiken aan de randen hebben door hun gunstige ligging ten opzichte van de zon bloemen en bessen. Deze randen trekken vogels en insecten aan. In het voorjaar wordt de bodem opgesierd door verschillende kruiden: sneeuwkllokje, winterakoniet, boshyacint, daslook, fluitekruit, honddraf, heksenkruid en look zonder look.

Fauna

In het park komen de volgende dieren voor: egel, (ruige) dwergvleermuis, laatvlieger, huis- en bosmuis, eekhoorn, merel, winterkoning, zanglijster, heggemus, huismuis, houtduif, specht en de pimpel- en koolmees, halsbandparkieten, groene en bruine kikker, kleine watersalamander en de pad. In 2007 mocht het Vondelpark sinds lange tijd weer een stel ooievaars verwelkomen. Ook in 2011, 2012 en 2013 zat er een koppel ooievaars in het park te broeden. Op hetzelfde terrein als de ooievaars is ook een imker actief.

De wateren in het Vondelpark herbergen ongeveer 12 vissoorten: aal, brasem, kroeskarper, gibel, karper, vetje, blankvoorn, zeelt, bruine dwergmeerval, snoek, driedoornige stekelbaars en baars.

Er broeden ongeveer 30 vogelsoorten waaronder de winterkoning, zanglijster, kool- en pimpelmees, heggemus, zwartkop, tuinfluiter, braamsluiper, tjiftjaf, grauwe vliegenvanger, roodborst, boomkruiper, groenlingen, bonte specht, vlaamse gaai en de uitheemse halsbandparkiet.

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Voor het registreren van veldwaarnemingen wordt gebruik gemaakt van het programma WaarnemingPro. Het veldbezoek heeft plaats gevonden op 8 mei 2018 door een deskundig ecooloog van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in kader van Wet natuurbescherming van toepassing is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wnb beschermde planten- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen zoals diverse

soorten paddenstoelen en vaatplanten worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet natuurbescherming.

3.3 Voorkomende ecotopen

Het Vondelpark beslaat een kleine 47 hectare (470.000 m²) en kent onder andere 16 ha aan gras en bermen, 0,2 ha aan rozenstruiken, 8 ha aan water, 10 ha aan 'verhard' (speelplaatsen, wegen) en 11 ha aan bosplantsoen. Binnen het plangebied komen ook diverse gebouwen voor. Figuren 5 tot en met 17 geven een impressie weer van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Figuur 5 en 6. Impressie plangebied.

Figuur 7 en 8. Impressie plangebied.

Figuur 9 en 10. Impressie plangebied.

Figuur 11 en 12. Impressie plangebied.

Figuur 13 en 14. Impressie plangebied.

Figuur 15 en 16. Impressie plangebied.

Figuur 17. Impressie plangebied.

3.4 Flora

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Volgens gegevens van de NDFF komen in en in de directe omgeving van het plangebied geen beschermde vaatplanten voor.

Beschermde plantensoorten eisen een zeer specifiek habitat en komen in stabiele habitattypen voor zoals duinen, heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijk habitat. Beschermde planten daarom niet in het plangebied te verwachten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

In verband met het niet voorkomen van beschermde soorten zijn effecten op beschermde soorten uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

3.5 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Volgens het bronnenonderzoek komen in en in de omgeving van het plangebied de volgende vogelsoorten voor met een jaarrond beschermde nest- en rustplaats voor: buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar, slechtvalk. Verder komen enkele vogelsoorten voor waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn bij zwaarwegende ecologische redenen. Dit zijn: boomklever, boomkruiper, bosuil, ekster, grauwe vliegenvanger, grote bonte specht, ijsvogel, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte kraai.

Het plangebied is geschikt voor algemene soorten als houtduif, winterkoning, roodborst en merel.

De aanwezigheid van huismus en gierzwaluw is niet op voorhand uit te sluiten. Tijdens het veldbezoek zijn geen huismussen of gierzwaluwen waargenomen. Aangezien het veldbezoek tijdens het broedseizoen is uitgevoerd in de periode dat de meeste vogels jongen hebben, is het redelijkerwijs aannemelijk dat de huismus en gierzwaluw niet aanwezig zijn binnen het plangebied.

De aanwezige bomen zijn niet geïnspecteerd op de aanwezigheid van holtes in bomen. Voor de verwachte soorten met een jaarrond beschermde rust- en verblijfplaats bij zwaarwegende ecologische belangen, zijn geen zwaarwegende ecologische belangen aanwezig. In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieve rust- en verblijfplaatsen aanwezig.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Om verstoring van broedende vogels of beschadiging van aanwezige nesten te voorkomen is het raadzaam om evenementen buiten het broedseizoen te houden. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half augustus. In de Wet natuurbescherming is echter geen periode aangegeven, maar of een broedende vogel aanwezig is. Zo beginnen sommige vogelsoorten al in februari met broeden.

3.6 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Volgens gegevens van de NDFF komen in en in de directe omgeving van het plangebied de volgende vleermuissoorten voor: gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis.

Vleermuizen zijn globaal in te delen in twee type vleermuizen: gebouwbewonende en boombewonende vleermuizen.

Binnen het plangebied zijn diverse gebouwen aanwezig. Van alle gebouwen is alleen het gebouw bij de hoofdingang geschikt voor vleermuizen in verband met de aanwezigheid van niet aansluitende dakpannen en loodflappen, zie figuur 18 en 19. Gebouwbewonende soorten als de gewone dwergvleermuis zijn op voorhand niet uit te sluiten.

Figuur 18 en 19. Potentiele verblijfplaatsen vleermuizen.

Boombewonende vleermuizen zijn niet op voorhand uit te sluiten. Tijdens het veldbezoek zijn de aanwezige bomen niet geïnspecteerd op aanwezige boomholtes. Wel zijn bomen aanwezig met holtes of een ruwe schors, zie figuur 20 en 21, waardoor de aanwezigheid van boombewonende vleermuizen niet uit te sluiten is. Indien de bomen binnen het plangebied gekapt worden, dient een nadere inspectie naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen te worden uitgevoerd. Mogelijk dient na deze inspectie een vleermuisonderzoek te worden uitgevoerd om vast te stellen of de holtes daadwerkelijk als verblijfplaats worden gebruikt.

Figuur 20 en 21. Potentiele verblijfplaatsen vleermuizen.

Naast verblijfplaatsen zijn foerageergebieden en vliegroutes ook van belang voor vleermuizen. Essentiële vliegroutes en belangrijke foerageergebieden zijn jaarrond beschermd.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Door de combinatie van een waterpartijen, met aan de randen bomen, maakt dit het plangebied geschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Vleermuizen maken voor hun vliegroute gebruik van lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenrijen en watergangen. Dergelijke elementen zijn binnen het plangebied aanwezig waardoor niet uitgesloten kan worden dat het projectgebied onderdeel uitmaakt van een essentiële vliegroute.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Door het voorgenomen plan worden mogelijke potentiële verblijfplaatsen, belangrijke foerageergebied en/of een essentiële vliegroute van vleermuizen verstoord. Om vast te stellen of dit daadwerkelijk aan de orde is, is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen noodzakelijk. Het aanvullend onderzoek dient te worden uitgevoerd conform het vigerende vleermuisprotocol kennisdocument in de periode half april tot en met eind september te worden uitgevoerd. Als uit het aanvullend onderzoek blijkt dat een verblijfplaats, belangrijk foerageergebied en/of essentiële vliegroute van vleermuizen binnen het plangebied voorkomt, is het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming mogelijk noodzakelijk. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming wordt op voorhand verleenbaar geacht, waarmee de bestemmingsplanwijziging uitvoerbaar is.

3.7 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat in en in de directe omgeving van het plangebied geen beschermde zoogdieren voorkomen.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied geschikt is voor algemeen voorkomende soorten zoals bosmuis en huisspitsmuis.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Binnen het plangebied komen algemeen beschermde soorten voor. Het nieuw vast te stellen bestemmingplan voorziet niet in bouwwerkzaamheden. Wel geeft het bestemmingsplan ruimte voor het organiseren van (meerdaagse) evenementen. Niet uit te sluiten is dat rust- en nestplaatsen bij dergelijke evenementen wordt beschadigd of vernietigd.

De provincie Noord-Holland heeft voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten een vrijstelling verleend, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de volgende zoogdiersoorten: aardmuis, bosmuis, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos en woelrat.

Volgens het beleid van de provincie Noord-Holland dienen vrijgestelde soorten die binnen het plangebied aanwezig zijn of worden verwacht, voorafgaand aan werkzaamheden bij het bevoegd gezag - de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord - digitaal te worden gemeld; zie het meldingsformulier vrijgestelde soorten, https://www.rudnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Meldingsformulier_vrijgestelde_soorten

Voor alle soorten, beschermde en niet beschermde, geldt de zorgplicht. Om te voldoen aan de zorgplicht dienen mitigerende maatregelen te worden genomen. Deze bestaan uit het uitvoeren van de werkzaamheden vanaf één kant, de werkzaamheden rustig opstarten en bij het aantreffen van dieren deze de gelegenheid te geven om het plangebied te kunnen verlaten.

3.8 Amfibieën

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Volgens de databank van de NDFF komen in en in de omgeving van het plangebied geen beschermde amfibieën voor.

Binnen het plangebied zijn diverse waterpartijen aanwezig. Daarnaast zijn bosschages binnen het plangebied in de omgeving van de waterpartijen aanwezig. Het plangebied is dan ook geschikt leefgebied voor soorten als gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Binnen het plangebied komen algemeen beschermde soorten voor. Het nieuw vast te stellen bestemmingplan voorziet niet in bouwwerkzaamheden. Wel geeft het bestemmingsplan ruimte voor het organiseren van (meerdaagse) evenementen. Effecten op beschermde soorten zijn op voorhand uit te sluiten.

De provincie Noord-Holland heeft voor een aantal algemeen voorkomende amfibiesoorten een vrijstelling verleend, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de volgende amfibiesoorten: bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker en middelste groene kikker.

Volgens het beleid van de provincie Noord-Holland dienen vrijgestelde soorten die binnen het plangebied aanwezig zijn of worden verwacht, voorafgaand aan de werkzaamheden bij het bevoegd gezag - de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord - digitaal te worden gemeld; zie het meldingsformulier vrijgestelde soorten, https://www.rudnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Meldingsformulier_vrijgestelde_soorten

Voor alle soorten, beschermde en niet beschermde, geldt de zorgplicht. Om te voldoen aan de zorgplicht dienen mitigerende maatregelen te worden genomen. Deze bestaan uit het uitvoeren van de werkzaamheden vanaf één kant, de werkzaamheden rustig opstarten en bij het aantreffen van dieren deze de gelegenheid te geven om het plangebied te kunnen verlaten.

3.9 Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in en in de omgeving van het plangebied geen beschermde reptielen voorkomen.

Beschermde reptielen eisen een zeer specifiek habitat en komen in stabiele habitattypen voor zoals duinen, heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijk habitat. Beschermde reptielen daarom niet in het plangebied te verwachten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

In verband met het niet voorkomen van beschermde soorten zijn effecten op beschermde soorten uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

3.10 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Volgens de databank van de NDFF komen in en in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissoorten voor. Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor beschermde vissoorten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

In verband met het niet voorkomen van beschermde soorten zijn effecten op beschermde soorten uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

3.11 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in en in de omgeving van het plangebied geen beschermde ongewervelden voorkomen. Ook biedt het plangebied geen geschikt habitat voor beschermde soorten.

Beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat en komen in stabiele habitattypen voor zoals duinen, heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijk habitat. Beschermde ongewervelden zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

In verband met het niet voorkomen van beschermde soorten zijn effecten op beschermde soorten uitgesloten. Het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

- Provinciaal beleid
 - Natuurnetwerk Nederland (NNN).
 - Gebieden buiten het NNN (ganzenfoerageergebied en weidevogelleefgebied).
- Gemeentelijk beleid.

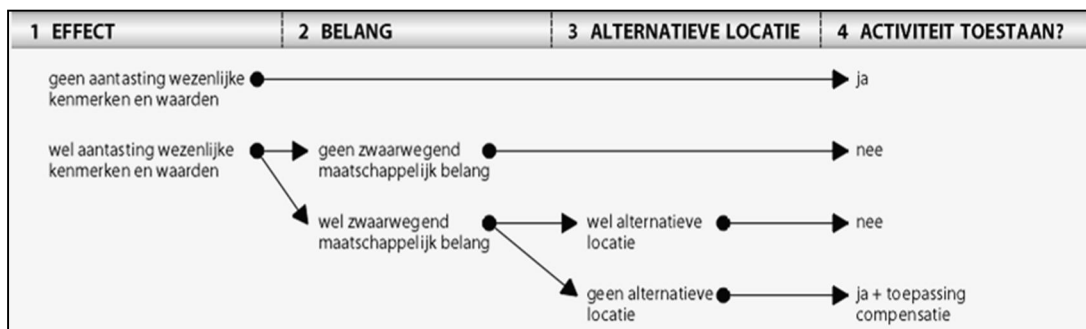
4.2 Natuurnetwerk Nederland

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor de provincie Noord-Holland is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) (mei 2018).

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het “nee, tenzij-principe”. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van ‘nee, tenzij, procedure’. In de provincie Noord-Holland is de externe werking van het NNN niet van toepassing.

Een “nee, tenzij-toets” behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

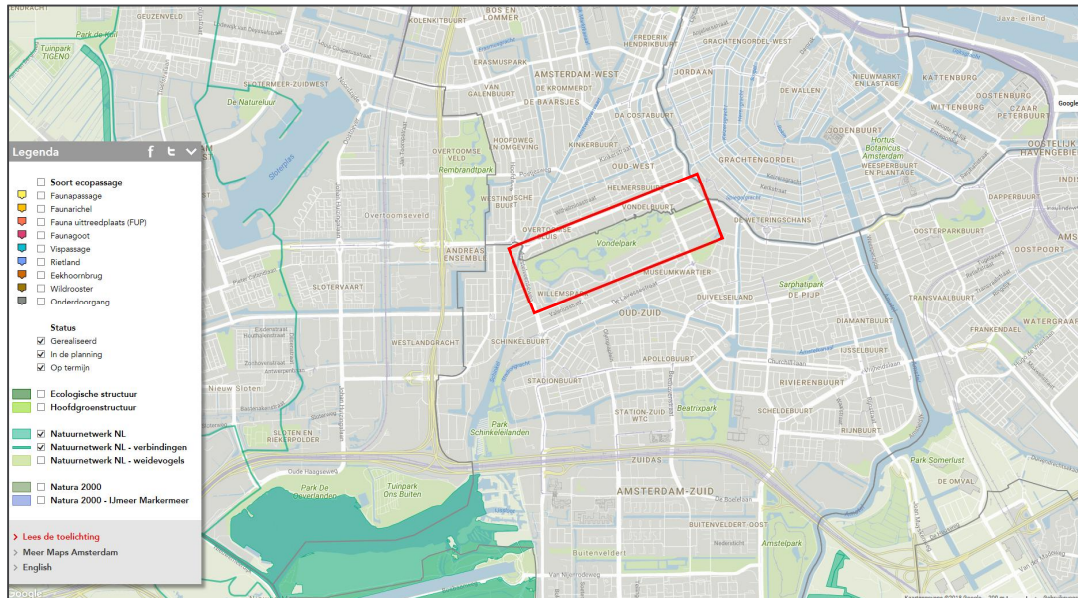

Figuur 22: schema: Het “nee, tenzij”-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie

Voor de inventarisatie van NNN-gebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase (Natuurbeheerplan) van de provincie Noord-Holland. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde NNN-gebied op een afstand circa 2,1 km ten zuidwesten van het plangebied is gelegen. Dit betreft het gebied Amsterdamse Bos (zie figuur 23).

Op ongeveer 2,5 kilometer ten westen van het plangebied is een ecologische verbindingzone (EVZ) gelegen. Dit betreft een (brede) watergang achter het medisch centrum Slotervaart.

Figuur 23. Ligging plangebied t.o.v. NNN-gebieden en ecologische verbindingzones (bron: gemeente Amsterdam).

Analyse en toetsing effecten

Gelet op de ligging van het plangebied en het voorgenomen plan, ten opzichte van NNN-gebieden en ecologische verbindingzones, zijn negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden op voorhand uit te sluiten. Het doorlopen van een "nee, tenzij-toetsing" is niet noodzakelijk.

4.3 Gebieden buiten het NNN

4.3.1 Gezamenfoerageergebied

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het gebied buiten het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Deze gebieden voor de provincie Noord-Holland zijn vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) (mei 2018).

Inventarisatie

Voor de inventarisatie van weidevogelleefgebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase (Natuurbeheerplan) van de provincie Noord-Holland. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde ganzenfoerageergebied op een afstand circa 7,8 kilometer ten noordoosten van het plangebied is gelegen. Dit betreft polder Durgerdammer Diepolder (zie figuur 24).

Figuur 24. Ligging plangebied t.o.v. ganzenfoeragegebied.

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied is niet in een ganzenfoeragegebied gelegen. Ook is het plangebied niet in de directe omgeving van een ganzenfoeragegebied gelegen waardoor negatieve effecten door externe werking, zoals een toename van optische verstoring of bebouwing, zijn uitgesloten. Het is niet noodzakelijk om een nader onderzoek naar mogelijke effecten op het ganzenfoeragegebied uit te laten voeren.

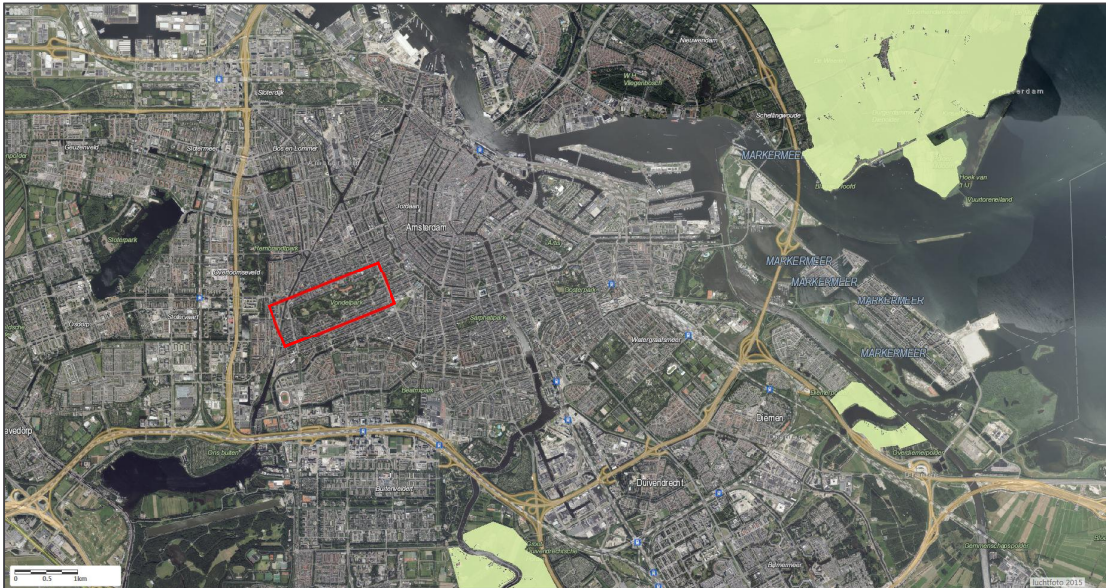
4.3.2 Weidevogelleefgebied

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het gebieden buiten het NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Deze gebieden voor de provincie Noord-Holland zijn vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) (mei 2018).

Inventarisatie

Voor de inventarisatie van weidevogelleefgebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase (Natuurbeheerplan) van de provincie Noord-Holland. Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied op een afstand circa 4,2 kilometer ten zuiden van het plangebied is gelegen. Dit betreft polder Groot Duivendrechtse Polder (zie figuur 25).

Figuur 25. Ligging plangebied t.o.v. weidevogelleefgebieden.

Analyse en toetsing effecten

Het plangebied is niet in een weidevogelleefgebied gelegen. Ook is het plangebied niet in de directe omgeving van een weidevogelleefgebied gelegen waardoor negatieve effecten door externe werking, zoals een toename van geluid of bebouwing, zijn uitgesloten. Het is niet noodzakelijk om een nader onderzoek naar mogelijke effecten op het weidevogelleefgebied uit te laten voeren.

4.4 Gemeentelijk beleid

Door de gemeente Amsterdam is in 2011 een structuurvisie³ vastgesteld. In de structuurvisie wordt het volgende geschreven:

”De structuurvisie geeft de zeven nieuwe stadsdelen richting mee. Enerzijds gaat het om ruimtelijke problematiek en ingrepen die over stadsdeel- en soms gemeentegrenzen heen gaat, anderzijds gaat het om een programmatische richting. Dit laatste betekent dat de stadsdelen een pakket meekrijgen dat door het stadsdeel verder moet worden uitgevoerd. Het gaat om een woningbouwopgave, bescherming van een aantal bedrijventerreinen, aanpak van verbindingen of het reserveren van tracés voor verbindingen, inspanningsverplichting voor intensiever gebruik van parken.

Vanwege de nieuwe Wet ruimtelijke ordening zijn gemeenten verplicht aan te tonen hoe de ruimtelijke toekomstvisie wordt waargemaakt. Daarvoor is een bij de visie behorend uitvoeringsdeel en instrumentarium opgesteld. Het uitvoeringsdeel toont aan in welke stappen de ambitie moet worden gerealiseerd; de prioritering en fasering van projecten komen aan de orde. Gezien de huidige economische situatie is het noodzaak om meer dan ooit prioriteiten te stellen in de uitvoering van de ruimtelijke ambities. De projecten vloeien rechtstreeks voort uit de visie. De fasering geeft een beeld van de projecten die tussen 2010 en 2020 worden uitgevoerd, tussen 2020 en 2030 en als laatste in de periode na 2030.

³ Structuurvisie Amsterdam 2040: Economisch sterk en duurzaam.

In het instrumentarium staat een aantal procedures en criteria die ondersteunend zijn aan de visie en een rol spelen bij het opstellen en toetsen van ruimtelijke plannen.

Om economisch sterk en duurzaam te zijn en Amsterdam en de regio verder te kunnen ontwikkelen als internationaal concurrerende, duurzame, Europese metropool slaat Amsterdam de volgende richting in:

- een aantrekkelijke stad;
- systemsprong regionaal openbaar vervoer;
- hoogwaardiger inrichting openbare ruimte;
- investeren in recreatief gebruik groen en water;
- het postfossiel brandstoftijdperk;
- Olympische Spelen Amsterdam 2028.

Dit resulteert in de volgende ruimtelijke ingrepen:

- meer woonkwaliteit in de stad en intensivering;
- systemsprong openbaar vervoer;
- verbeteren kwaliteit openbare ruimte;
- investeren in intensiever gebruik groen en water in en om de stad;
- klimaatverandering;
- duurzame energieopwekking;
- Olympische Spelen.

Om invulling te geven aan de structuurvisie zijn diverse agenda's en visies ontwikkeld.

Navolgend worden de relevante agenda's en visies verder toegelicht. Dit zijn:

- 1) Agenda duurzaamheid.
- 2) Agenda Groen.
- 3) Ecologische Visie.
- 4) Motie Natuurinclusief Bouwen.

4.4.1 Agenda Duurzaamheid

De gemeente Amsterdam wil de verduurzaming van de hoofdstad versnellen. Dit staat in de Agenda Duurzaamheid, de agenda voor duurzame energie, schone lucht, een circulaire economie en een klimaatbestendige stad. De Agenda Duurzaamheid is vastgesteld door de Gemeenteraad van Amsterdam op 11 maart 2015.

Amsterdam wil een inhaalslag maken op het gebied van duurzaamheid. Dit doen we in goede samenwerking met partners uit de stad (bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en kennisinstellingen), niet alleen voor het creëren van breed maatschappelijk draagvlak, maar ook om de energie en doorzettingskracht die al aanwezig zijn in de samenleving te versterken. De Agenda Duurzaamheid is uitgewerkt met kwantitatieve en kwalitatieve doelstellingen, langs vijf transitiepaden, met als rode draad de filosofie van de circulaire economie: innovatie, meer doen met minder, slimmer en hernieuwbaar.

In de agenda zijn de volgende kwantitatieve doelen opgenomen:

1. Duurzame energie: in 2020 wordt per inwoner 20% meer duurzame energieopgewekt dan in 2013.
2. Duurzame energie: in 2020 wordt per inwoner 20% minder energie verbruikt dan in 2013.
3. Schone lucht: in 2025 is de hoogst gemeten concentratie stikstofdioxide 35% lager dan in 2015.
4. Schone lucht: in 2025 is de hoogst gemeten concentratie roet 30% lager dan in 2015.
5. Scheiden van afval: in 2020 wordt 65% van het huishoudelijk afval gescheiden.
6. In 2025 is de CO₂-uitstoot van de gemeente 45 procent minder dan in 2012.

En de volgende kwalitatieve doelen:

1. Zo veel mogelijk verkeer uitstootvrij (of zo schoon mogelijk) in Amsterdam in 2025.
2. Een circulaire economie te realiseren met nieuwe vormen van productie, distributie en consumptie.
3. Op basis van de door het College van B&W in 2014 ondertekende intentieverklaring „Ruimtelijke Adaptatie” klimaatadaptatie in 2020 in het relevante gemeentelijke beleid te verankeren.
4. De gemeentelijke inkoop voldoet aan de doelstellingen uit deze Agenda voor de transitie naar circulaire economie, het scheiden van afval, energie en slim en schoon vervoer.

Bovenstaande is integraal overgenomen uit de Samenvatting Agenda Duurzaamheid.

Aspecten uit de Agenda Duurzaamheid die relevant zijn voor het plangebied zijn:

- klimaatbestendige stad;
- gemeente duurzaam.

Klimaatbestendige stad

Gemeente Amsterdam is een partner van Amsterdam Rainproof en is onderdeel van de nieuwe Agenda Duurzaamheid. Het thema extreme regenval is een belangrijke pijler om de stad klimaatbestendig te maken. Dit kan gerealiseerd worden door het stedelijk gebied meer als ‘een spons’ in te richten. Eenvoudige maatregelen die hier aan bijdragen zijn het gebruiken van een groen dak en het toepassen van regenwateropvangmogelijkheden zoals een vijver

Gemeente Duurzaam

De gemeente gaat zelf de eigen bedrijfsvoering verder verduurzamen, daarmee schaal maken én het goede voorbeeld geven.

De gemeente hanteert de volgende doelen:

- in 2025 is de eigen CO₂-uitstoot van de gemeente 45 procent minder dan in 2012 (B&W besluit oktober 2013);
- gemeentelijke inkoop voldoet aan de kwantitatieve en kwalitatieve doelen uit deze agenda duurzaamheid op het gebied van energiebesparing, een duurzame energielevering, het scheiden van afval, slim en schoon vervoer;
- de gemeente biedt een helder investeringskader om duurzame investeringen te vergemakkelijken.

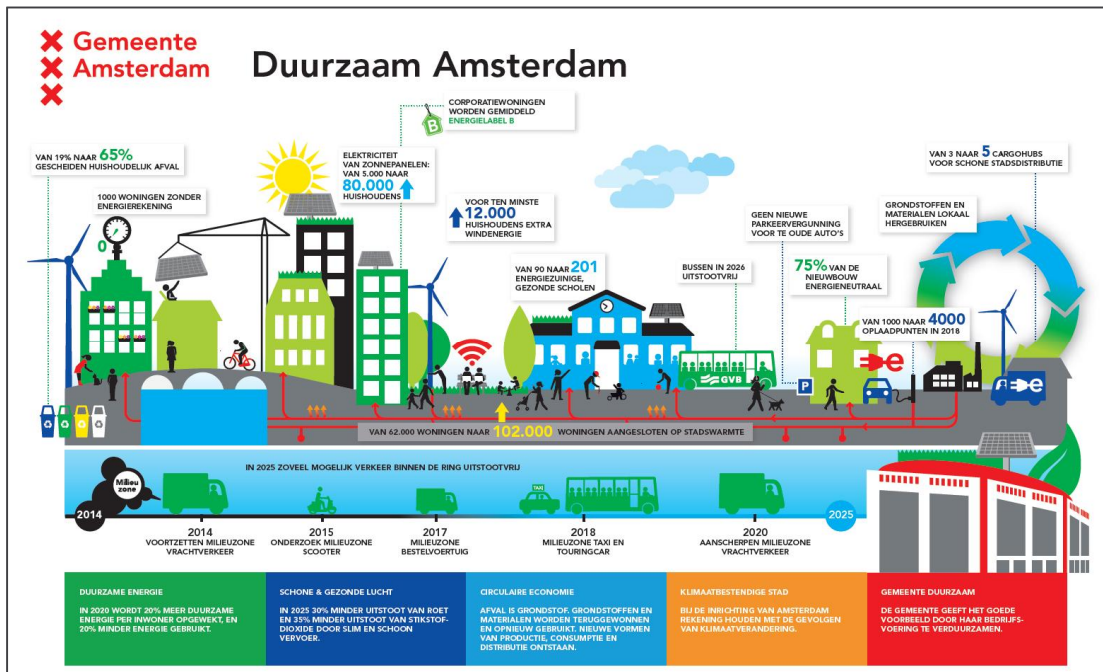
In 2013 was de CO₂-uitstoot van de gemeentelijke organisatie jaarlijks 93 duizend ton. In dat jaar is de bestaande doelstelling voor CO₂ reductie aangepast en opnieuw vastgesteld in een routekaart richting 2025 met concrete stappen om energie te besparen en daarmee de CO₂-uitstoot terug te brengen met 45 procent ten opzichte van 2012. In de routekaart is een scan opgenomen van gebieden waar investeren het meeste effect oplevert en waar kansen liggen qua natuurlijke momenten, vervanging of nieuwe aanschaf. Daarnaast is een stappenplan opgenomen met acties en actiehouders en is afgesproken wie verantwoordelijk is voor uitvoer van acties op de routekaart.

Energiemaatregelen per jaar zijn onder andere opgenomen op het gebied van:

1. ICT: energiezuinige werkplek en inkoop energie-efficiënte dataopslag.
2. Openbare verlichting: vervangen door dimbare LED-verlichting.
3. Kantoren: flexwerken en afstoten kantooruimte, energemaatregelen.
4. Wagenpark.

Voor het voorgenomen plan is punt 4 eenvoudig toe te passen. Het is goed mogelijk ecodynamische verlichting toe te passen. Naast energiebesparing komt het de flora en fauna ook ten goede.

Met LED-verlichting kunnen de lichtkleuren in de natuur worden nagebootst: warm zonlicht bij zonsondergang of maanlicht in de nacht. Sweco onderzoekt het effect van ecodynamische verlichting op het gedrag van vleermuizen en op de voortplanting van vogels. Als de effecten kleiner zijn dan van conventionele verlichting, kan ecodynamische verlichting in de toekomst toegepast worden in natuurgebieden. De nieuwe vinding levert dan een belangrijke bijdrage aan de bescherming van natuur en biodiversiteit.

Figuur 26. Infographic duurzaam Amsterdam (bron: gemeente Amsterdam).

4.4.2 Agenda Groen

Het Amsterdamse groen moet worden aangepast aan de eisen van deze tijd. Veranderende leefgewoonten van Amsterdammers, de groei van de stad en de grote aantallen bezoekers vragen om een andere omgang met het groen in de stad. Het vele groen dat er al is in Amsterdam, krijgt er nieuwe functies bij om het vestigingsklimaat, de toenemende drukte en de effecten van klimaatverandering te verzachten. Tegelijkertijd willen we het groen nog beter inrichten voor recreatie, biodiversiteit en de gezondheid. In deze agenda wordt de koers uitgezet voor investeringen in het groen tussen 2015 en 2018 en daarmee geeft de agenda duidelijk richting aan initiatieven. De prioriteit wordt daarbij de komende jaren gelegd op vier thema's:

1. stadsparken;
2. klimaat en biodiversiteit;
3. groen in de buurt;
4. verbindingen en toegankelijkheid.

Voor het voorgenoemen plan is punt 2 in te vullen.

Klimaat en biodiversiteit

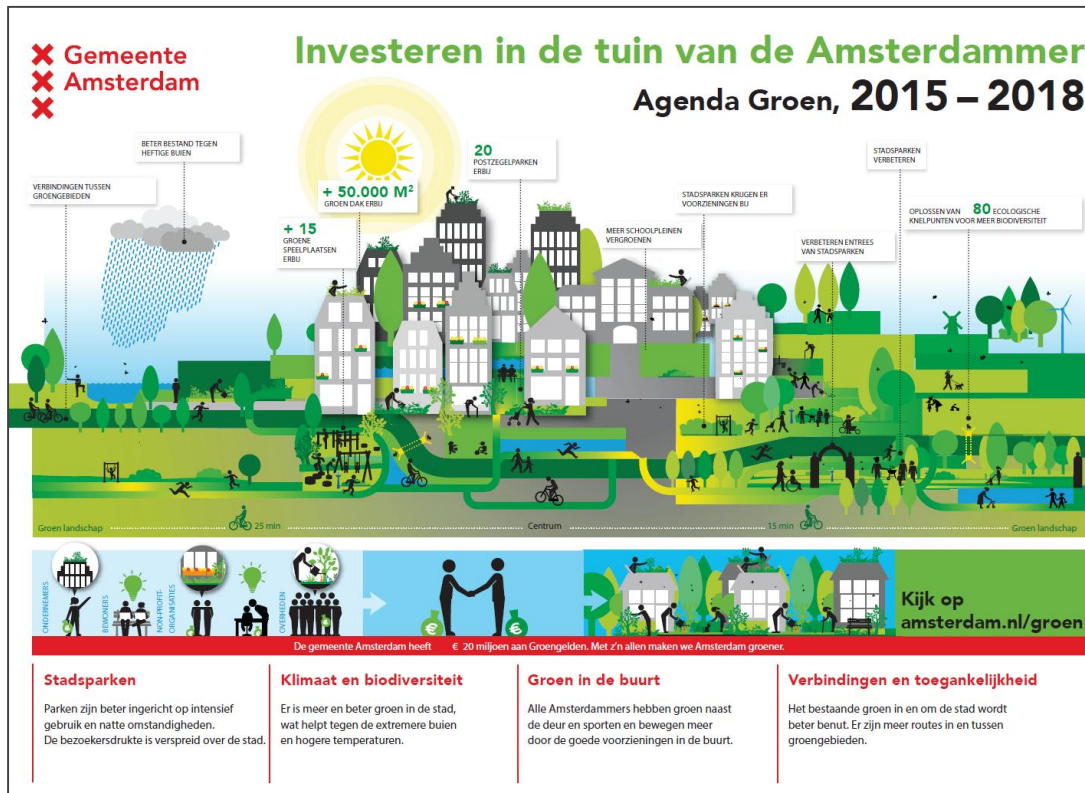
De groene ruimte speelt een belangrijke rol bij het klimaatbestendig maken van de stad. Buien worden steeds extremer en temperaturen hoger. De beste manier om regenwater te kunnen opvangen en de temperatuur te beperken, is het vergroten van groene oppervlakten. Daarnaast zorgt groen voor meer biodiversiteit in de stad.

Doelstellingen 2040

- Meer groen in de stad voor een prettig leefklimaat, koeling en waterberging.
- Verder vergroten van de biodiversiteit in en rondom de stad.

Focus 2015-2018

- Potentieel van het daklandschap benutten door het toevoegen van 50.000 m² groen dak.
- Meer plekken geschikt maken voor de opvang van regenwater door vergroening.
- Aandacht voor gezonde bomen in de stad die afgezien van een aantrekkelijke leefomgeving zorgen voor verkoeling en voor wateropname.
- Oplossen van ecologische knelpunten en initiatieven stimuleren voor meer biodiversiteit (zie paragraaf 4.3.6).
- Bevorderen van natuurinclusief bouwen (zie paragraaf 4.3.7).

Figuur 27. Infographic Agenda Groen (bron: gemeente Amsterdam).

4.4.3 Ecologische Visie

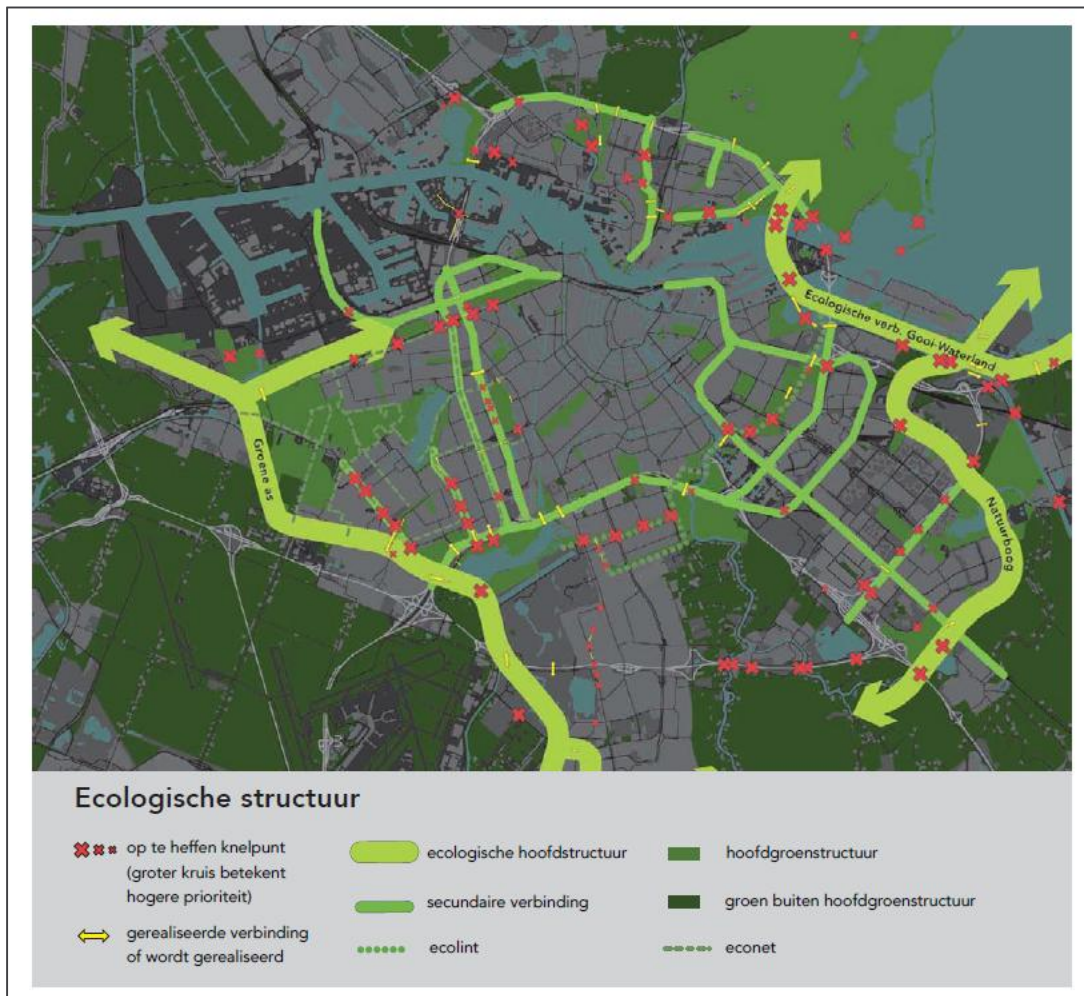
In de Ecologie Visie staat het volgende: "Op 17 februari 2011 werd de structuurvisie "Amsterdam 2040: economisch sterk en duurzaam" vastgesteld door de Amsterdamse gemeenteraad. In de structuurvisie is een globale kaart opgenomen van een ecologische structuur voor Amsterdam, ter versterking van en aanvulling op de provinciale ecologische hoofdstructuur. Bij de behandeling van de structuurvisie in de Amsterdamse gemeenteraad

werd een motie aangenomen waarin werd gevraagd om nadere precisering van deze ecologische structuur. Deze notitie is daarvan de invulling.

Na vaststelling door de gemeenteraad zal deze notitie als een uitwerking van de structuurvisie worden beschouwd. Dat betekent dat ruimtelijke plannen aan deze notitie zullen worden getoetst. Daarbij wordt gelet op het volgende beleidsuitgangspunt: “de ecologische hoofdstructuur wordt gerespecteerd, knelpunten worden aangepakt en voor wijzigingen is, vergelijkbaar met de hoofdgroenstructuur, een besluit van de gemeenteraad nodig.” Bij ruimtelijke projecten in een gebied waar zich een in deze visie benoemd knelpunt bevindt, is de beleidsintentie dat het oplossen van dat knelpunt wordt meegenomen in het programma van eisen en/of het budget van het betreffende projectplan.

In de provinciale ecologische structuur (in 2010 vastgelegd in de provinciale ruimtelijke verordening) worden gebieden en verbindingzones aangewezen als onderdeel van een ecologisch netwerk. Het doel is om planten en dieren in de verstedelijkte Randstad zoveel mogelijk overlevingskansen te bieden. Dit kan door gebieden met elkaar te verbinden met groene wegen (bermen, slootkanten, oevers) en barrières zoals asfaltwegen en andere infrastructuur passeerbaar te maken voor dieren met bijvoorbeeld tunnels. De Amsterdamse ecologische structuur is een uitwerking en aanvulling op en verfijning van het provinciale netwerk. Amsterdam voegt een aantal dwars- en parallelverbindingen toe om het geheel sterker te maken. Bijkomend voordeel is dat de stad zelf ook natuurrijker wordt. Goed zichtbare soorten als kikkers, vlinders, libellen, egels en konijnen vergroten de belevingswaarde van de stadse groengebieden aanzienlijk.

Om de Amsterdamse ecologische structuur goed te laten functioneren, moeten de knelpunten worden aangepakt. Het meest efficiënt is om dit mee te nemen bij de uitvoering van ruimtelijke plannen in de omgeving. In deze notitie worden circa 180 knelpunten onderscheiden. Per knelpunt is aangegeven hoe ze kunnen worden opgelost en wat dat globaal kost. Ook is een prioritering aangebracht in twee klassen.

Figuur 28. Ecologische structuur (uit Ecologische Visie).

De strategie is om knelpunten zoveel mogelijk op te lossen door ze onderdeel te maken van de projectbegroting van grotere ruimtelijke projecten. Vaak zullen die projecten infrastructuur betreffen, waarbij externe partijen als Rijkswaterstaat en ProRail betrokken zijn, waardoor er mogelijkheden zijn voor medefinanciering.

Wat betreft het beheer van groengebieden staan er in deze notitie twee beleidsuitspraken: Het beheer van de groenstroken in de ecologische structuur van Amsterdam dient zo natuurvriendelijk mogelijk te zijn, gericht op verscheidenheid aan vegetatie en het bieden van voldoende dekking. Chemische bestrijdingsmiddelen mogen in de ecologische structuur van Amsterdam niet worden gebruikt.

Daarnaast geeft deze notitie voor het beheer speciale aandacht aan wilde bijen en honingbijen. Deze insecten zijn uiterst nuttig vanwege de bestuiving van bloeiende planten. Als leidraad voor een bij-vriendelijke inrichting en beheer van groengebieden is een bijlage met voor bijen belangrijke planten opgenomen.

Na vaststelling van de raad zal deze ecovisie als een onderdeel van de structuurvisie worden beschouwd. Als ruimtelijke plannen aan B&W ter toetsing worden voorgelegd dan is deze ecovisie een van de stukken die wordt gebruikt als toetsingsinstrument bij ruimtelijke plannen en als richting bepalend beleidsdocument.

Als ruimtelijke plannen in aanmerking komen voor centraal stedelijke toetsing, dan zullen die plannen met deze ecovisie beoordeeld worden. Daarbij is het uitgangspunt dat plannen niet mogen leiden tot verzwakking van de ecologische structuur die in deze visie staat omschreven, bijvoorbeeld doordat extra barrières ontstaan.

Het beleidsuitgangspunt van deze ecovisie is: “de ecologische hoofdstructuur wordt gerespecteerd, knelpunten worden aangepakt en voor wijzigingen is, vergelijkbaar met de hoofdgroenstructuur, een besluit van de gemeenteraad nodig.”

Bij ruimtelijke projecten in een gebied waar zich een in deze visie benoemd knelpunt bevindt, is de beleidsintentie dat het oplossen van dat knelpunt wordt meegenomen in het budget van het projectplan”.

4.4.4 Motie Natuurinclusief Bouwen

In juli 2017 is door de Amsterdamse gemeenteraad een motie aangenomen om voortaan bij alle renovatie en nieuwbouw in de stad de voorwaarde te stellen dat de biodiversiteit vergroot moet worden. Met andere woorden: “natuurinclusief bouwen”.

Bij de realisatie van nieuwbouw zijn er kansen voor de vergroting van de biodiversiteit. Nieuwe gebouwen kunnen bijvoorbeeld worden voorzien van neststenen voor vogels; een relatief goedkope inpassing die geschikt is voor mussen, gierzwaluwen en spreeuwen. Ook voor vleermuizen kunnen voorzieningen worden ingepast.

Nestplaatsen voor vogels

De huismus en de gierzwaluw broeden in kolonies binnen het stedelijke gebied en zijn afhankelijk van goede ‘vaste’ nestplaatsen. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Speciale nestkaststenen kunnen vrij gemakkelijk in het toekomstige ontwerp van de geplande nieuwbouw worden ingepast en de kosten zijn bovendien minimaal. De nestkasten kunnen worden geïntegreerd in de gevels en kunnen zichtbaar of onzichtbaar worden ingepast.

Verblijfplaatsen voor vleermuizen

Ook voor vleermuizen kunnen voorzieningen in gebouwen worden ingepast. De beste methode hiervoor is het in metselen van speciale vleermuisstenen in de spouwmuren waar de dieren zowel in de zomer als in de winter kunnen verblijven. Voorzieningen kunnen zichtbaar, maar ook vrijwel onzichtbaar (op minstens drie meter hoogte) worden ingepast in of aan de zuidwestzijde van de gevel.

Groene daken en gevels

Natuurinclusief bouwen is ook het benutten van de daken en de gevels. Daken zijn nu vaak grijs en leeg, maar kunnen perfect gebruikt worden voor het aanleggen van een daktuin met sedum of inheemse bomen of struiken. Ook kan de gevel worden bedekt met bijvoorbeeld klimop of wilde wingerd. Groene daken en gevels hebben veel voordelen. Zo zorgen ze

ervoor dat gebouwen in de zomer koeler blijven, dat fijnstof in de stad beter wordt afgevangen en dat hevige regenbuien tot wel 90% beter worden opgevangen, waardoor het riool niet overbelast raakt.

4.4.5 Beleidskader Verlichting

Door de gemeenteraad van Amsterdam is in juni 2017 de Beleidskader Verlichting aangenomen. In dit beleidskader is een paragraaf opgenomen over rekening houden met ecologische waarden in relatie tot verlichting waarin de volgende afspraken en acties zijn opgenomen:

- Binnen de Ecologische Structuur is de realisatie van nieuwe openbare verlichting alleen toegestaan langs de hoofdnetten en plusnetten. Huidige verlichting – buiten de hoofdnetten en plusnetten - wordt gefaseerd uitgeschakeld. Uitzondering hierop zijn aftakkingen van doorgaande routes richting maatschappelijke voorzieningen (sportcomplexen, scholen, etc.).
- Binnen de groenstructuren is ruimte voor pilots waarbij de bestaande verlichting vervangen wordt door faunavriendelijke verlichting.
- Voor openbare verlichting van de Hoofdgroenstructuur gelden de volgende uitgangspunten:
 - Er wordt terughoudend verlicht, tenzij de sociale- of verkeersveiligheid om een hoger lichtniveau vraagt.
 - Verlichting dient gelijkmatig te zijn, zodat de weggebruiker ook bij een laag lichtniveau voldoende zicht heeft op zijn route en de omgeving.
 - In parken en polders worden alleen de doorgaande, verharde routes voorzien van (openbare) verlichting.
- Verlichting bij evenementen is energiezuinig en heeft een minimale uitstraling op de hemel en de omgeving.

5 Conclusies

5.1 Wet natuurbescherming

Natura 2000-gebieden

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natura 2000-gebied. Ook is het niet nabij een gebied gelegen dat onderdeel uitmaakt van een Natura 2000-gebied.

De voorgenomen werkzaamheden hebben geen effect op beschermde natuurwaarden van Natura 2000-gebieden. Er is geen nader veldonderzoek nodig of een nader effectonderzoek noodzakelijk. Ook zijn geen maatregelen nodig om effecten te voorkomen en is geen vergunning op de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Soortenbescherming

In en nabij het projectgebied kunnen beschermde soorten voorkomen zoals de gewone dwergvleermuis, bruine kikker en bosmuis.

Door het voorgenomen plan worden mogelijke potentiële verblijfplaatsen, belangrijke foerageergebied en/of een essentiële vliegroute van vleermuizen verstoord. Om vast te stellen of dit daadwerkelijk aan de orde is, is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen noodzakelijk. Als uit het aanvullend onderzoek blijkt dat een verblijfplaats, belangrijk foerageergebied en/of essentiële vliegroute van vleermuizen binnen het plangebied voorkomt, is het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming mogelijk noodzakelijk. Een ontheffing op de Wet natuurbescherming wordt op voorhand verleendbaar geacht, waarmee de bestemmingsplanwijziging uitvoerbaar is.

Om verstoring van broedende vogels of beschadiging van aanwezige nesten tijdens de werkzaamheden te voorkomen is het raadzaam om de werkzaamheden te beginnen buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half augustus. Als onverhoopt de werkzaamheden in het broedseizoen worden gestart, dan dient door een ter zake kundig persoon te worden vastgesteld dat geen broedende vogels binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden voorkomen.

Om te voldoen aan de zorgplicht dienen bij het organiseren van (meerdaagse) evenementen mitigerende maatregelen te worden genomen. Deze kunnen bestaan uit het uitvoeren van de werkzaamheden vanaf één kant, de werkzaamheden rustig opstarten en bij het aantreffen van dieren deze de gelegenheid te geven om het plangebied te kunnen verlaten.

Voor aanvang van de werkzaamheden dient bij het bevoegd gezag, de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord, een melding te worden gedaan van de aanwezige vrijgestelde beschermde soorten binnen het plangebied. Deze melding kan digitaal worden gedaan via https://www.rudnhn.nl/Wet_natuurbescherming/Soortenbescherming/Meldingsformulier_vrijgestelde_soorten

5.2 Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied is niet in of nabij een gebied gelegen behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het voorgenomen plan heeft geen effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied. Er is geen nader nader veldonderzoek nodig en er is geen nader effectonderzoek noodzakelijk. Ook zijn er geen maatregelen nodig om effecten te voorkomen. Er is geen nadere procedure noodzakelijk in de vorm van een “nee, tenzij-toets”.

Gebieden met natuurwaarden buiten het NNN

Het voorgenomen plan heeft geen effect op beschermde gebieden met natuurwaarden buiten het NNN gelegen.

Er is geen nader veldonderzoek en/of effectonderzoek noodzakelijk en er zijn geen maatregelen nodig om effecten te voorkomen/beperken.

Gemeentelijk natuurbeleid

Gemeentelijk natuurbeleid is wel van toepassing. Het voorgenomen plan biedt kansen voor:

- het toepassen van eco-dynamische verlichting.

Bronnen

- Bing Maps. Ingezien van <https://www.bing.com/maps> op 30 april 2018.
- European Environment Agency. *Natura 2000 Network Viewer*. Ingezien van <http://natura2000.eea.europa.eu/> op 30 april 2018.
- Gemeente Amsterdam. *Vondelpark*. Ingezien van <https://www.amsterdam.nl/toerisme-vrije-tijd/parken/vondelpark/plattegrond/> op 30 april 2018.
- Google Maps. Ingezien van <https://www.google.nl/maps/@52.3621834,4.8678021,12z> op 30 april 2018.
- Nationale Databank Flora en Fauna. *Uitvoerportal. Ecogrid*. Ingezien van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul#2> op 30 april 2018.
- Nederlandse Algemene Keuringsdienst (NAK). *XY Coördinaat kiezen*. Ingezien van <https://www.nak.nl/wp-content/uploads/archief//documenten/xymaps.html> op 30 april 2018.
- Provincie Noord-Holland. *Ganzenfoerageergebieden*. Ingezien van <https://maps.noord-holland.nl/GeoWeb51HTML5/index.html?viewer=ganzenfoerageergebieden> op 19 april 2018.
- Provincie Noord-Holland. *Natuurbeheerplannen*. Ingezien van <https://maps.noord-holland.nl/GeoWeb51HTML5/index.html?viewer=nbp> op 19 april 2018.
- Provincie Noord-Holland (2018). *Natuurbeheerplan 2018*. Provincie Noord-Holland. Haarlem.
- Provincie Noord-Holland (2017). *Structuurvisie Noord-Holland 2040*. Provincie Noord-Holland. Haarlem.
- Provincie Noord-Holland (2017). *Provinciale Ruimtelijke Verordening maart 2017*. Provincie Noord-Holland.